VN2026-006627
rve monumenten en archeologie

Gemeente Amsterdam

DB

Voordracht voor DB Stadsdeel Zuid van 02 juni 2026

Portefeuille: Monumenten en Erfgoed (52)

Agendapunt: B1

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Besluit opleggen voorbescherming Koninginneweg 127

Het dagelijks bestuur Stadsdeel Zuid besluit

Overwegende dat:

1. Koninginneweg 127 mogelijk van bijzondere cultuurhistorische waarde is vanwege een interieurensemble met historische afwerkingen waaronder unieke plafondschilderingen op de begane grond in Amsterdamse School-stijl en een indeling en interieurafwerkingen die nog grotendeels dateren uit de bouwtijd, zoals beargumenteerd in de aanvraag van Het Cuypersgenootschap (bijlage 01);
2. Er een reëel risico bestaat dat deze waarde verloren gaat door een ingrijpende verbouwing aangezien Koninginneweg 127 door De Graaf & Groot Makelaars te koop wordt aangeboden (bijlage 02);
3. Het noodzakelijk is om het object tijdelijk onder voorbescherming te plaatsen, zodat de cultuurhistorische waarde kan worden onderzocht en indien mogelijk beschermd;
4. Artikel 4 van de Erfgoedverordening Amsterdam de mogelijkheid biedt om een besluit tot voorbescherming te nemen;
5. Artikel 3, lid 2 van de Erfgoedverordening Amsterdam bepaalt dat in spoedeisende gevallen direct een besluit tot voorbescherming kan worden genomen, zonder voorafgaande uitgebreide procedure;
6. In dit geval sprake is van een spoedeisende situatie, omdat er een direct risico bestaat op aantasting, sloop of andere bedreigingen van de cultuurhistorische waarde van het object;
7. Het besluit tot voorbescherming direct in werking treedt na bekendmaking en geldt voor een periode van maximaal één jaar;

Besluit:

8. Koninginneweg 127 aan te wijzen als tijdelijk beschermd object op grond van artikel 3, lid 2 en artikel 4 van de Erfgoedverordening Amsterdam;

9. Dat vanaf de datum van bekendmaking van dit besluit een vergunningplicht geldt voor wijzigingen aan het object, zoals bedoeld in artikel 4 van de Erfgoedverordening Amsterdam;

10. Dat dit besluit geldt voor een periode van maximaal één jaar, tenzij binnen deze periode een definitief besluit wordt genomen over de aanwijzing als gemeentelijk monument;

Kernboodschap

Het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuid besluit om voorbescherming op te leggen aan Koninginneweg 127 naar aanleiding van het verzoek van Het Cuypersgenootschap om met spoed de status van gemeentelijk monument toe te kennen.

Bestuurlijke achtergrond

Op 24 april 2026 (ontvangen op 28 april 2026) dient Het Cuypersgenootschap (bijlage 01) het verzoek in bij het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuid om Koninginneweg 127 aan te wijzen als gemeentelijk monument. Aangezien het verzoek van de erfgoedvereniging ontvankelijk is, dus op een goede manier is aangevraagd, is de gemeente verplicht om deze in behandeling te nemen.

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

De aanwijzing van een gemeentelijk monument is op basis van Erfgoedverordening Amsterdam, artikel 3, eerste lid, een bevoegdheid van het college van B&W. Deze bevoegdheid is op grond van de Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022 gemandateerd aan het dagelijks bestuur.

Onderbouwing besluit

Ad 1. Koninginneweg 127 wordt gekenmerkt door een interieurensemble met unieke cultuurhistorische waarde. Het interieur bevat onder andere plafondschilderingen in de Amsterdamse School-stijl, historische afwerkingen en een indeling die grotendeels intact is gebleven sinds de bouwtijd. Deze kenmerken maken het pand bijzonder en potentieel waardevol als gemeentelijk monument. De aanvraag van Het Cuypersgenootschap (bijlage 01) onderbouwt deze waarde met gedetailleerde argumenten en beschrijvingen.

Ad 2. Het pand wordt momenteel te koop aangeboden door De Graaf & Groot Makelaars (bijlage 02). Dit brengt een reëel risico met zich mee dat de cultuurhistorische waarde van het object verloren gaat door een ingrijpende verbouwing of andere wijzigingen. Zonder bescherming bestaat de kans dat de unieke interieurkenmerken worden verwijderd of onherstelbaar worden aangetast.

Ad 3. Om de cultuurhistorische waarde van Koninginneweg 127 te kunnen onderzoeken en beschermen, is het noodzakelijk om het pand tijdelijk onder voorbescherming te plaatsen. De unieke cultuurhistorische waarde zit in dit geval specifiek in de plafondschilderingen op de begane grond in Amsterdamse School-stijl en de indeling en interieurafwerkingen die nog grotendeels dateren uit de bouwtijd. En omdat precies dit soort interieurelementen zonder monumentenstatus heel gemakkelijk en volledig vergunningsvrij kunnen worden gesloopt, is het risico op onherstelbare schade heel acuut. Dit besluit biedt de gemeente de tijd om een zorgvuldige afweging te maken over de definitieve aanwijzing als gemeentelijk monument.

Ad 4. Artikel 4 van de Erfgoedverordening Amsterdam biedt de juridische basis om een object tijdelijk onder voorbescherming te plaatsen. Dit artikel is bedoeld om erfgoed te beschermen tegen aantasting in afwachting van een definitieve beoordeling.

Ad 5. Artikel 3, lid 2 van de Erfgoedverordening Amsterdam maakt het mogelijk om in spoedeisende gevallen direct een besluit tot voorbescherming te nemen. Dit is van toepassing wanneer er een acuut risico bestaat dat de cultuurhistorische waarde van een object verloren gaat.

Ad 6. In dit geval is sprake van een spoedeisende situatie. Het pand wordt actief te koop aangeboden, wat de kans vergroot dat een nieuwe eigenaar ingrijpende wijzigingen doorvoert voordat de cultuurhistorische waarde volledig is onderzocht en beschermd. Dit rechtvaardigt het nemen van een direct besluit tot voorbescherming.

Ad 7. Het besluit tot voorbescherming treedt direct in werking na bekendmaking en geldt voor een periode van maximaal één jaar. Binnen deze periode kan de gemeente een definitief besluit nemen over de aanwijzing van Koninginneweg 127 als gemeentelijk monument. De tijdelijke bescherming voorkomt dat onomkeerbare wijzigingen plaatsvinden voordat deze procedure is afgerond.

Ad 8. Door Koninginneweg 127 aan te wijzen als tijdelijk beschermd object, wordt het pand voorlopig behandeld alsof het een gemeentelijk monument is. Dit biedt de noodzakelijke bescherming tegen wijzigingen die de cultuurhistorische waarde kunnen aantasten.

Ad 9. Vanaf de bekendmaking van dit besluit geldt een vergunningplicht voor alle wijzigingen aan het pand. Dit betekent dat ingrepen zoals verbouwingen, sloopwerkzaamheden of andere aanpassingen alleen mogen plaatsvinden na toestemming van de gemeente. Dit waarborgt dat de cultuurhistorische waarde van het pand behouden blijft tijdens de periode van voorbescherming.

Ad 10. De voorbescherming geldt voor maximaal één jaar. Binnen deze termijn wordt onderzocht of Koninginneweg 127 definitief kan worden aangewezen als gemeentelijk monument. Als binnen deze periode geen definitief besluit wordt genomen, vervalt de voorbescherming automatisch.

Advies en afstemming

Het advies van de Commissie Omgevingskwaliteit (COK) is op dit moment nog niet ingewonnen. Dit advies zal worden gevraagd nadat de afdeling Monumenten en Archeologie een beschrijving van het pand heeft opgesteld. Het advies van de COK wordt betrokken bij de verdere procedure voor de definitieve aanwijzing van Koninginneweg 127 als gemeentelijk monument.

Voor het besluit tot voorbescherming is geen voorafgaand advies van de COK vereist, omdat dit besluit is genomen op basis van de spoedprocedure zoals vastgelegd in artikel 3, lid 2 van de Erfgoedverordening Amsterdam.

Duurzaamheid

Het besluit helpt bij onze doelen voor duurzaamheid. Het besluit zorgt voor:

- Minder uitstoot van broeikassen (klimaatneutrale stad), de productie van nieuwe bouwmaterialen en de bouw van nieuwe gebouwen zijn zeer energie-intensief en gaan gepaard met aanzienlijke CO2-uitstoot. Door bestaand erfgoed te behouden, onderhouden en te verduurzamen, wordt deze uitstoot vermeden. Hoewel monumentale panden veelal van nature niet energiezuinig zijn, zijn er veel mogelijkheden om ze te verduurzamen zonder hun erfgoedwaarden te verliezen.
- Verminderen en hergebruik van materialen (circulaire stad), monumenten staan er vaak al honderden jaren. Dit betekent dat er in al die tijd geen sloop en nieuwbouw heeft plaatsgevonden, wat een enorme besparing van grondstoffen en energie oplevert. Door erfgoed te behouden en te hergebruiken, wordt het concept van de circulaire economie in de praktijk gebracht. Er wordt minder afval geproduceerd en de behoefte aan nieuwe grondstoffen wordt verminderd.

Participatie

In het kader van de spoedprocedure voor voorbescherming is de eigenaar op dit moment nog niet om een zienswijze gevraagd. Dit is in lijn met artikel 4:11 sub a Awb alsook artikel 3, lid 2 van de Erfgoedverordening Amsterdam, dat bepaalt dat in spoedeisende gevallen direct een besluit tot voorbescherming kan worden genomen.

De eigenaar en andere belanghebbenden zullen op een later moment in de procedure worden betrokken. Zodra de afdeling Monumenten en Archeologie een beschrijving van het pand heeft opgesteld en de Commissie Omgevingskwaliteit hierover een advies heeft uitgebracht, wordt de eigenaar in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen. Dit zal plaatsvinden in het kader van de procedure voor de definitieve aanwijzing als gemeentelijk monument.

Financiële onderbouwing

Het aan- of afwijzen van de status van gemeentelijk monument heeft geen financiële gevolgen voor de gemeente

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente

De eigenaar van Koninginneweg 127 en andere belanghebbenden worden schriftelijk geïnformeerd over het besluit tot voorbescherming en de gevolgen daarvan. In de brief wordt uitgelegd dat het pand tijdelijk onder bescherming is geplaatst, dat er een vergunningplicht geldt voor wijzigingen aan het pand, en dat de voorbescherming maximaal één jaar van kracht is.

Daarnaast wordt in de communicatie aangegeven dat de eigenaar en belanghebbenden op een later moment in de procedure de gelegenheid krijgen om een zienswijze in te dienen, zodra de afdeling Monumenten en Archeologie een beschrijving van het pand heeft opgesteld en de Commissie Omgevingskwaliteit hierover heeft geadviseerd.

Het besluit wordt tevens bekendgemaakt via de gebruikelijke gemeentelijke publicatiekanalen. Verdere communicatie in overleg met de communicatieadviseur Bureau Monumenten en Archeologie en de woordvoerder van stadsdeel Zuid.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2026-029712	Stadsdeel Zuid Voordracht (pdf)
AD2026-029716	02 Koninginneweg 127 H - Amsterdam _ De Graaf & Groot Makelaars en Taxateurs o.g_.pdf (pdf)
AD2026-029717	01 Koninginneweg127-aanvraag.pdf (pdf)

Uitslag

A Akkoord